

14.15.YÜZYIL EDEBİYAT

1. Hâlıkımnı izler min tün kün cihân içinde

Tört yanımdın yol indi kevn ü mekân içinde(AHMET YESEVİ)

İstedüğümü buldum eşkere cân içinde

Taşra isteyen kendü kendü nihân içinde((YUNUS EMRE)

Yukardaki şiirler birlikte düşünüldüğünde aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur.

Cevap : ahmet yesevinin şiiri zemin şiirdir .

2.Türk ,Arap ve Fars edebiyatında XIII. Yüzyıldan önce “nazire” nin varlığını haber veren eser aşağıdakilerden hangisidir.**Cevap:** Behcetü'lhadâ'ik'tir.

3.Şairliğinin yanında avamil,mantık astronomi ve cifr ile uğraşan ve DİVANın musammatlar kısmında yer alan “ cifr-name ayrı bir eser görünümünde olan aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:karamanlı aynı

4. ayet ve hadisleri şiirine katmada (iktibas)çok ileri giden şair manzumelerinde tasavvufa geniş şekilde yer verir.propaganda şairi olması sebebiyle hep geleceğe ağırlar ve şiirlerinde hep canlı ve samimi bir dil kullanmıştır .bu bakımdan yunus a benzer.Kutadgu bilig deki gibi ön kafiye kullanması yaptığı tekrarlar ve sorulu cevaplı bir dil kullanması şairin üslubuna canlılık katmıştır.

Yukarıda sözü edilen şair aşağıdakiilerden hangisidir.

Cevap:Nesimi

5.Beyit ve mısrai bir şairin diğer beyit ve mısrai başka bir şairin sözylediği ortak gazellere ne ad verilir

Cevap:şir-i müsterek 6.İbrahim tennürinin Yazıcıoğlunun”muhammediyesi” tarzında tertip ettiği abdest ,namaz zekat ve oruç gibi ibadetlerin dini ve tasavvufi manalarını açıkladığı eseri aşağıdakilerden hangisidir .

Cevap : gülzarı manevi

7.Avni mahlasıyla şiirler yazan ve Osmanlıda Divan sahibi ilk padişah aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:Fatih sultan mehmet

8. Aşağıdakilerden hangisi Fatih sultan mehmetin kurduğu sahnı seman adı verilen sekiz büyük medreselerde ders vermemiştir.

Cevap:molla cami

9.cihanşah b. Karayusufun Türkçe ve farsça şiirlerinde kullandığı mahlası aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:hakiki

10.maktel türünün Türkçede bilinen manzum ilk örneği Maktel i hüseyin i kaleme alan şair aşağıdakilerden hangisidir

Cevap : yusufi meddah

11.Germiyan beyi süleyman şah adına Farsçadan Türkçeye çevrilmiş ,mensur hikaye ve masalların yer aldığı ,öğretici yönü ile ” kelile ve Dimne ye benzeyen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisinde birlikte ve doğru olarak verilmiştir .

Cevap :Mahbuzan name – şeyhoğlu mustafa

12.başta Ahmet paşa ve Fatih sultan mehmet olmak üzere pek çok şairin de nazire yazdığı ‘gönül ey vay gönül vay gönül ey vay gönül’nakaratlı murabbanın da şairi olan ve şaraba kendini kaptırdığı için saraydan kovulan şair aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:melihi

13.Aşağıdaki eserlerden hangisi cemaliye ait değildir

Cevap:yusuf u züleyha

14.Farsçanın resmi dil olarak hüküm sürdüğü ,fars edebiyatının molla cami ile zirveye ulaştığı ve aydın kesimin farsça yazmayı meşiyet saydıkları dönemde O, Türkçenin bir çok yönden Farsçadan üstün bir dil olduğunu savunması ve türkçe ile de yüksek bir edebiyat meydana getirmenin mümkün olduğunu bizzat eserleriyle ispat etmesi ,genç şairleri türkçe yazmaya özendirmesiyle bilinir.otuzu aşkın çeşitli konulardaki eserine kendş damgasını vuran büyük bir şair fikir adamı devlet adamı ve hepsinin üzerinde dil ve ulus arasındaki köprüyü kurmasını bilen,bilinçli bir türk dili savunucusu ve hadimidir.

Yukarıda sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:Ali şir nevai

15. Nizami gencevi nin tasavvufi görüş ve düşüncelerini açıkladığı Mahzenül esrarı aynı isimle tercüme Edip eserin hiçbir yerinde Nizami’nin adını almayan ve eserin orijinal olduğunu belirten şair aşağıdakilerden hangisidir.

cevap Ahmet’i Rıdvan

16. Türk edebiyatında mesnevi hikayelerini tercüme ve şerhini yapan bu bakımdan hem Türk edebiyatında hikaye yazarı hem de Farsça eserlerinden hikaye tercüme eden şair aşağıdakilerden hangisidir

cevap gülşehri.

17. Bugünkü bilgilerimize göre Anadolu'da telef tarihi bilinen en eski müstakil Mîrâcnâme türündeki eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir

cevap tahkiki Mi raci resul Ahmedi

18. Türk edebiyatında Afyon ve şarap başlı başına bir konu olarak alınmış ve işlenmiştir bu konuyu ele alan şairlerin ilkidir eserini şiir ve düz yazı ile karışık olarak münazara şeklinde yazmıştır alegorik bir tarzda yazılan eserde Afyon yeşiller giymiş yaşlı bir derviş şarap ise rengini kırmızı olması dolayısıyla kırmızı giysiler içerisindeki heyecanlı bir genç olarak tanıtılmıştır . Yukarıda sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde birlikte ve doğru olarak verilmiştir

cevap Beng ü Çağır Yüsuf emiri

19. Ahmet Paşa'nın murabba naziresine Muhammes nazire yazarı şairler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir.

cevap Fatih Sultan Mehmet ve Karamanlı nizami

20. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu sahası Türk edebiyatının bilinen ilk Yusuf'u zeliha Mesnevisinin yazarını ait eserlerden biri değildir.

Cevap dastana İblis

21. Şeyhi'nin harname si ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır

cevap Harname dönemine göre ağır bir Türkçe ile yazılmış özellikle Farsça terkiplere sık yer verilmiştir

22. kaleme aldığı Yusuf'u Züleyha mesnevisi ilk Türk edebiyatında devrin en güzel Yusuf'u Züleyha mesnevisi vasfını kazanan şair aşağıdakilerden hangisidir

cevap hamdullah hamdi

23. XV. Yüzyılda azer sahasında nesimi ile Fuzuli arasında yetişen şairlerin en önemlisidir Divan'ı ele geçmemiştir Fuat köprülü 42 şiirini yayınlamıştır fuzuli onun bir müsveddesine nazire yazmış ve bir gazelini tahsis etmiştir şiirlerinde hurüflige meyli bulunduğu anlaşılmaktadır. orada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir

cevap Hamidi

24. Osmanlı devletinde şair ve yazarları etrafında toplayan meclisler kuran ilk şahıs olarak tarihe geçen şehzade aşağıdakilerden hangisidir

cevap emir Süleyman

25. Ah Kim divane könlüm mübtela boldı yana

,bukönünün ilgidin canga bela boldi yana

Yukarıdaki beyitin Türkiye türkçesine aktarımı aşağıdakilerden hangisidir

cevap ah deli gönlüm yine sevgiliye tutuldu can bu gönül ülkesinden yine belaya uğradı.

26. Hacı Bektaşî Veli'nin Arapça mensup eseri makalatının Türkçe manzum tercümesi olan eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir

cevap Hatiboğlu Bahr'ül Hakayık

27. Konusunu 420-438 yılları arasında İran'ın yönetmiş olan Sasani hükümdarı V. Behramın anonimleşmiş halk hikayelerinden alan ve Behramı gür hikayeleri olarak da bilinen Nizami Gencevi'nin eseri başta aşkı Ahmedî Rıdvan olmak üzere 15. yüzyıl şairlerince Türkçeye çevrilmiştir. Yukarıda sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir

cevap Heft Peyker

28. İyilik yapmayı seven ve hayratının çokluğundan dolayı Ebul Hayr diye anılan bu padişah alim ve şairlere hatta tarikatlara olan yakınlığı ve onları desteklemesiyle adına çok sayıda Türkçe eserin yazılmasına Türk edebiyatına ve kültür hareketlerinin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Kaynakların verildiği bilgilere göre Osmanlı'da ilk şiir söyleyen ve şiirlerinde mahlas kullanan padişah da yine odur. Yukarıda sözü edilen şair padişah aşağıdakilerden hangisidir

cevap II. Murat

29. Nazirenin batı Türk edebiyatında ilk örneğini veren şair aşağıdakilerden hangisidir

cevap Yunus Emre

30. 808-1405 tarihinde Enes Süleyman adına aruzun mefailün mefailün feülün vezniyle yazılıp 1446 beyitten oluşan Çengname'nin müellifi aşağıdakilerden hangisidir

cevap Ahmedî daî

31. XV. Yüzyılda manzum ve mensur her türde ve her konuda yazılmış pek çok eserle edebiyat iyice gelişerek bir yükselme devri başlamıştır. Şuara tezkirelerine alınmış olan ve ——— in 'Mecmuat'tın nezairi ile ——— in camiün -nezairinde kaside ve gazel sahasında büyük bir gelişme sağladıkları açıkça görülür. Yukarıda parçada boş bırakılan yerleri aşağıdakilerden hangisi sırasıyla ve doğru olarak tamamlar

cevap Ömer İbni Mezîd, Eğirdir'li Hacı Kemal

32. Fatih döneminde tıp alanında yazılmış cerrahiyye-i İlhamiyye ve mücerrebname adlı eserin sahibi aşağıdakilerden hangisidir

cevap Sabuncuoğlu

33. Hazreti Muhammed'in hayatının anlatıldığı manzum ve mensur eserlere ne ad verilir

cevap Siyer

34. J. Eckmann'ın Çağatay Türkçesini tasnif ettiği üç dönem dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi klasik çağatayca devrinde eser veren isimlerden biri değildir

cevap Atai

35. Mirac-name türünün XV. Sıradaki iki örneği ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir

cevap Abdülvasi Çelebi -Halil name

36. YazıcıOğlu Salih tarafından kaleme alınmıştır konusunu güneşin ve ayın tutulması yeni ay kuyruklu yıldız yıldız kayması gökkuşağı Şimşek ayın on için menzile yıldızların durumları vb oluşturur. Melheme türünün bu döneme kadar yazılanların en derli toplusu ve olgunudur. yukarıda sözü edilen esas aşağıdakilerden hangisidir

cevap şemsiyye

37. Şehzade Cem'in Farsça'dan çevirdiği mesnevi aşağıdakilerden hangisidir

cevap cemşid ü hurşid

38. Türk şiirine nefes adını veren şair aşağıdakilerden hangisidir

cevap yunus Emre

39. Eserdeki şiirler divanlarda olduğu gibi kafiyeleri ne son harfine göre Elif Ba sırası gözetilerek sıralanmıştır ancak bu nazire mecmuasının derleyicisi Divanlardaki gibi sadece aynı harfle biten şiirleri bir araya toplamakla yetinmemiş ayrıca aynı harfle biten şiirleri kendi arasında kafiye ve rediflerine göre de alfabetik olarak sıralanmıştır mecmuân nezairde önce zemin şiirler ardından bunlara yazılan nazireler yazılmıştır. Yukarıda sözü edilen nazire mecmuasının derleyicisi aşağıdakilerden hangisidir

cevap edirneli nazmi

40. Avni mahlasıyla şiirler yazan ve Osmanlı'da divan sahibi ilk padişah aşağıdakilerden hangisidir

cevap Fatih sultan Mehmed

41. Maktel türünü Türkçe de bilinen manzum ilk örneği Makteli Hüseyin'i kaleme alan şair aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap Yusuf'i meddah

42. Fuzuli'nin meşhur su kasidesi aşağıdaki şairlerden hangisinin şiirine nazire olarak yazılmıştır

cevap Ali Şir Nevai

43. Süleyman Çelebi'nin yazdığı tek eseri aşağıdakilerden hangisidir

cevap Vesiletü'n necat

44. Sanatla ve süslü Nesrin başlangıcında yer alan tesirleri Cumhuriyet devri edebiyatına kadar gelen Sinan Paşa'nın Mensur şiir görünümünde olan eseri aşağıdakilerden hangisidir

cevap tazarruname

45. Türk edebiyatında Ömer b. Mezid in yazdığı ilk nazire mecmuası aşağıdakilerden hangisidir

cevap mecmuatün nezahir

46. Osmanlı devletinde şair ve yazarları etrafında toplayan meclisler kuran ilk şahıs olarak tarihe geçen şehzade aşağıdakilerden hangisidir

cevap emir Süleyman

47. Ahmed i dai nin bir padişahın oğluna nasihati şeklinde tertip ettiği ayet hadis ve atasözlerinden yararlandığı ve baştan sona cinaslara öldü çocuklara hitaben yazılmış ilk nasihatname kabul edildiği gibi aynı zamanda bir siyasetname özelliğine de sahip mesnevisi aşağıdakilerden hangisidir.

Cevap:vasiyyet-i nüşinrevanî adil be püsereş hürmüzi, tacdar

